

Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied

Faculteit Geesteswetenschappen,
Universiteit van Amsterdam

Quality Assurance Netherlands Universities (QANU)
Catharijnesingel 56
Postbus 8035
3503 RA Utrecht
The Netherlands

Telefoon: 030 230 3100
Fax: 030 230 3129
E-mail: info@qanu.nl
Internet: www.qanu.nl

Projectnummer: Q368

© 2013 QANU

Tekst en cijfermateriaal uit deze uitgave mogen, na toestemming van QANU en voorzien van bronvermelding, door middel van druk, fotokopie, of op welke andere wijze dan ook, worden overgenomen.

INHOUD

Rapport over de masteropleiding Filosofie, programma Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied van de Universiteit van Amsterdam	5
Administratieve gegevens van de opleiding	5
Administratieve gegevens van de instelling.....	5
Kwantitatieve gegevens over de opleidingen	5
Samenstelling van de commissie	5
Werkwijze van de commissie.....	6
Samenvattend oordeel van de commissie.....	9
Behandeling van de standaarden uit het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling.....	11
Bijlagen.....	19
Bijlage 1: Curricula Vitae van de leden van de visitatiecommissie	21
Bijlage 2: Domeinspecifiek referentiekader.....	23
Bijlage 3: Beoogde eindkwalificaties	25
Bijlage 4: Overzicht van het programma	27
Bijlage 5: Kwantitatieve gegevens over de opleiding	29
Bijlage 6: Bezoekprogramma.....	31
Bijlage 7: Bestudeerde afstudeerscripties en documenten.....	33
Bijlage 8: Onafhankelijkheidsverklaringen.....	35

Dit rapport is vastgesteld op 26 juni 2013.

Rapport over de masteropleiding Filosofie, programma Wijsbegeerte van een bepaald Wetenschapsgebied van de Universiteit van Amsterdam

Dit rapport volgt het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling van de NVAO.

Administratieve gegevens van de opleiding

Masteropleiding Filosofie, programma Wijsbegeerte van een bepaald Wetenschapsgebied

Naam van de opleiding:	Masteropleiding Filosofie, programma Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied
CROHO-nummer:	60823
Niveau van de opleiding:	master
Oriëntatie van de opleiding:	wetenschappelijk (wo)
Aantal studiepunten:	120 EC
Afstudeerrichtingen:	Filosofie van de politieke en sociale wetenschappen
Locatie:	Amsterdam
Varianten:	voltijd en deeltijd
Vervaldatum accreditatie:	31-08-2014

Het bezoek van de visitatiecommissie Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied aan de Faculteit Geesteswetenschappen van de Universiteit van Amsterdam vond plaats op 18 en 19 april 2013.

Administratieve gegevens van de instelling

Naam van de instelling:	Universiteit van Amsterdam
Status van de instelling:	bekostigde instelling
Resultaat instellingstoets:	aangevraagd

Kwantitatieve gegevens over de opleidingen

De kwantitatieve gegevens zijn opgenomen in Bijlage 5.

Samenstelling van de commissie

De commissie die de masteropleiding Filosofie, Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied van de Universiteit van Amsterdam beoordeelde bestond uit:

- Prof. dr. W. Callebaut, hoogleraar aan de Universiteit van Wenen en wetenschappelijk directeur van het Konrad Lorenz Institute for Evolution and Cognition Research, Altenberg, Oostenrijk;

- Prof. dr. R. Corbey, hoogleraar Epistemology of Archaeology and Anthropology aan de Universiteit Leiden en UHD Filosofische Antropologie aan de Universiteit van Tilburg;
- Prof. dr. H. Procee, emeritus bijzonder hoogleraar Wijsbegeerte in relatie tot academische vorming aan de Universiteit Twente;
- Drs. D.H. Oosthoek, vakdidacticus Filosofie aan de Universiteit Leiden;
- Mevrouw A. Hökberg, MSc, masterstudent Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied aan de Radboud Universiteit Nijmegen.

De commissie werd ondersteund door mevrouw dr. B.M. van Balen, die optrad als secretaris.

De curricula vitae van de leden van de commissie zijn opgenomen in Bijlage 1.

Werkwijze van de commissie

De beoordeling van de masteropleiding Filosofie, programma Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied van de Universiteit van Amsterdam valt binnen de clusterbeoordeling Wijsbegeerte OW 2012 WbW (UvA, VU, RUG), waarvoor in 2012 de RUG en de VU werden bezocht. Voorafgaand aan het bezoek aan de opleidingen van de RUG hield de commissie haar formele startvergadering. Tijdens de startvergadering werd de commissie geïnstrueerd, werd de taakstelling en werkwijze van de commissie besproken en werd het Domeinspecifieke Referentiekader vastgesteld. Dit referentiekader is opgesteld door de opleidingen die in dit cluster deelnemen en is opgenomen in Bijlage 3 van dit rapport.

Voorbereiding

De zelfstudie van de Universiteit van Amsterdam werd na ontvangst door de projectleider gecontroleerd op kwaliteit en compleetheid van informatie. Nadat de zelfstudie in orde was bevonden, werd deze doorgestuurd aan de commissieleden. De commissieleden lazen de zelfstudie en formuleerden vragen, die tijdens een voorbereidende vergadering besproken zijn.

De QANU-projectleider maakte in overleg met de voorzitter van de commissie een gestratificeerde random selectie van vijftien werken uit de lijsten met afstudeerwerken.

Voorafgaand aan de bezoeken werden in de commissie afspraken gemaakt over de taakverdeling op grond van inhoudelijke expertise. De commissie wenst te benadrukken dat zij in haar geheel verantwoordelijk is voor de oordeelsvorming en het eindrapport.

Bezoek

Voorafgaand aan het bezoek maakte de projectleider na overleg met de voorzitter een conceptprogramma voor de (dag)indeling van het bezoek. Het bezoek aan de Universiteit van Amsterdam (UvA) vond plaats op 18 en 19 april 2013. De commissie gebruikte het eerste deel van het bezoek voor een onderling overleg om de gesprekken voor te bereiden. Tijdens het bezoek werd gesproken met vertegenwoordigers van het opleidingsmanagement, met studenten en docenten, afgestudeerden, de opleidingscommissie, de examencommissie en de studieadviseur. Voorafgaand aan het bezoek ontving de commissie een overzicht van de

gesprekspartners. Zij stemde in met de door de opleiding gemaakte selectie. Een overzicht van het programma met alle gesprekspartners is opgenomen als Bijlage 6 bij dit rapport.¹

Tijdens het bezoek bestudeerde de commissie het ter inzage gevraagde materiaal en gaf zij gelegenheid tot een spreekuur ten behoeve van studenten en docenten die zich voorafgaand aan het bezoek hadden aangemeld. Van dit spreekuur is geen gebruik gemaakt.

De commissie gebruikte een deel van de laatste bezokedag voor de voorbereiding van de mondelinge rapportage en een discussie over de beoordeling van de opleiding. Aan het einde van het bezoek presenteerde de voorzitter in een mondelinge rapportage de eerste bevindingen van de commissie. Daarbij ging het om een aantal algemene waarnemingen en een aantal eerste indrukken per opleiding.

Rapportage

De projectleider heeft op basis van de bevindingen van de commissie een conceptrapport opgesteld. Het conceptrapport is aan de commissieleden voorgelegd voor aanvulling en nadere precisering. Na vaststelling van het conceptrapport is deze aan de betrokken faculteit voorgelegd ter toetsing van feitelijke onjuistheden. Het commentaar van de opleidingen is met de commissieleden besproken. De definitieve tekst is aan de commissieleden toegestuurd voor een laatste ronde commentaar waarna het rapport is vastgesteld.

¹ Mevrouw Hökberg was wegens ziekte niet bij het bezoek aanwezig, maar heeft wel haar opmerkingen naar aanleiding van de bestudering van het zelfevaluatierapport en de scripties aan de overige commissieleden doorgegeven.

Beslisregels

In overeenstemming met het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling van de NVAO (d.d. 6 december 2010) heeft de commissie de volgende definities voor de beoordeling van de afzonderlijke standaarden en de opleiding als geheel gehanteerd:

Basiskwaliteit

De kwaliteit die in internationaal perspectief redelijkerwijs verwacht mag worden van een bachelor- of masteropleiding binnen het hoger onderwijs.

Onvoldoende

De opleiding voldoet niet aan de gangbare basiskwaliteit en vertoont op meerdere vlakken ernstige tekortkomingen.

Voldoende

De opleiding voldoet aan de gangbare basiskwaliteit en vertoont over de volle breedte een acceptabel niveau.

Goed

De opleiding steekt systematisch en over de volle breedte uit boven de gangbare basiskwaliteit.

Excellent

De opleiding steekt systematisch en over de volle breedte ver uit boven de gangbare basiskwaliteit en geldt als een (inter)nationaal voorbeeld.

Samenvattend oordeel van de commissie

De Universiteit van Amsterdam biedt een masteropleiding Filosofie, programma Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied aan. Deze opleiding is bedoeld voor studenten met een bachelordiploma in een van de sociale wetenschappen. De opleiding biedt de gelegenheid om naast een masteropleiding in een van de sociale wetenschappen een masteropleiding in de filosofie af te ronden. De opleiding wordt verzorgd door de Faculteit der Geesteswetenschappen. Sinds 1 september 2012 wordt in de geesteswetenschappen het systeem van de brede opleidingslabels gehanteerd. De UvA biedt binnen de opleiding Filosofie (120 EC) één programma aan: Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied. Binnen dit programma is er één afstudeerrichting: Filosofie van de politieke en sociale wetenschappen.

Standaard 1 Beoogde eindkwalificaties

In de opleiding staat de wijsgerige reflectie op de politieke en sociale wetenschappen centraal. Aan de ene kant gaat het daarbij om reflectie op de methoden van deze wetenschappen en de manier waarop zij hun objecten construeren, aan de andere kant wordt gekeken naar het functioneren van deze wetenschappen in hun politieke en sociale context. In 2012 is de keuze gemaakt de specialisatie te beperken tot Wijsbegeerte van de sociale en politieke wetenschappen.

De commissie heeft vastgesteld dat de opleiding beschikt over eindtermen die voldoen aan de eisen die daaraan gesteld moeten worden. De eindtermen sluiten aan bij het domeinspecifieke referentiekader en bij de internationale niveaubeschrijvingen van masteropleidingen.

Naar het oordeel van de commissie is een opleiding Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied een belangrijk aanbod voor de betere en geïnteresseerde studenten. De richting die de opleiding is ingeslagen met de keuze voor een traject politieke en sociale wetenschappen biedt naar het inzicht van de commissie goede toekomstmogelijkheden.

Standaard 2 Onderwijsleeromgeving

De master Filosofie (Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied) is een tweejarige masteropleiding waarin studenten 60 EC besteden aan de studie van een niet-wijsgerige discipline en 60 EC aan wijsgerig onderwijs volgen. Het is voor de studenten die deze opleiding volgen mogelijk twee masterdiploma's te behalen. De didactische werkvorm die in het wijsgerige deel van het programma gehanteerd wordt, is het interactieve werkcollege; deze werkvorm sluit naar het oordeel van de commissie goed aan bij doelstellingen en inhoud van de opleiding. De docenten die het onderwijs verzorgen zijn zeer betrokken en deskundig, de studenten vinden dat zij voldoende begeleiding en feedback krijgen.

De commissie constateert dat het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen het voor de instromende studenten mogelijk maken de beoogde eindkwalificaties te realiseren. De structuur van de opleiding zit goed in elkaar. De didactische aanpak past bij de doelstellingen en de werkvormen en zijn daarmee in overeenstemming. Studenten worden voldoende uitgedaagd om zelf actief bezig te zijn met de stof en met wijsgerige reflectie en onderzoek.

Op enkele aspecten van het programma zijn verbeteringen mogelijk. Zo beveelt de commissie aan om actief te blijven inzetten op het vergroten van de zichtbaarheid van de opleiding. Zij ondersteunt het faculteitsbestuur in de investering die er gedaan wordt in de contacten met andere faculteiten en te zoeken naar een docent/trekker voor dit programma op UHD of

hoogleraarniveau. Een docent/trekker op dat niveau zou de opleiding een duidelijke plaats binnen de universiteit kunnen geven en de toekomst van de opleiding zeker kunnen stellen.

Standaard 3 Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

Naar het oordeel van de commissie voldoet de opleiding aan het vereiste dat ze beschikt over een adequaat systeem van toetsen en beoordelen. De commissie heeft vastgesteld dat er binnen de opleiding aandacht is voor toetskwaliteit. Het toetssysteem is naar het oordeel van de commissie voldoende valide en betrouwbaar. De facultaire examencommissie functioneert goed.

De commissie heeft vijftien recente masterscripties bestudeerd om vast te kunnen stellen of de afgestudeerden de eindkwalificaties gerealiseerd hebben. De commissie heeft geconstateerd dat de eindkwalificaties inderdaad bereikt worden door de studenten.

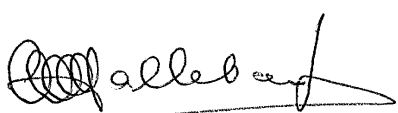
De commissie beoordeelt de standaarden uit het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling als volgt:

Masteropleiding Filosofie, programma Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied:

Standaard 1: Beoogde eindkwalificaties	voldoende
Standaard 2: Onderwijsleeromgeving	voldoende
Standaard 3: Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	voldoende
Algemeen eindoordeel	voldoende

De voorzitter en de secretaris van de commissie verklaren hierbij dat alle leden van de commissie kennis hebben genomen van dit rapport en instemmen met de hierin vastgestelde oordelen. Zij verklaren ook dat de beoordeling in onafhankelijkheid heeft plaatsgevonden.

Datum: 26 juni 2013

Prof. dr. W. Callebaut

Dr. B.M. van Balen

Behandeling van de standaarden uit het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling

Standaard 1: Beoogde eindkwalificaties

De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.

Toelichting:

De beoogde eindkwalificaties passen wat betreft niveau en oriëntatie (bachelor of master; hbo of wo) binnen het Nederlandse kwalificatieraamwerk. Ze sluiten bovendien aan bij de actuele eisen die in internationaal perspectief vanuit het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de inhoud van de opleiding.

Bevindingen

De Universiteit van Amsterdam biedt een masteropleiding Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied aan voor het wetenschapsgebied politieke en sociale wetenschappen binnen het brede label Filosofie. De doelstelling van de opleiding is de student zodanige kennis en vaardigheden en een zodanig inzicht bij te brengen dat de afgestudeerde in staat is op zelfstandige en professionele wijze een functie uit te oefenen op academisch niveau en beschikt over de competenties die een voorwaarde zijn om toegelaten te worden tot een promotietraject.

In de masteropleiding Filosofie (Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied) staat de wijsgerige reflectie op de politieke en sociale wetenschappen centraal. Aan de ene kant gaat het daarbij om reflectie op de methoden van deze wetenschappen en de manier waarop zij hun objecten construeren, aan de andere kant wordt gekeken naar het functioneren van deze wetenschappen in hun politieke en sociale context. Volgens het referentiekader Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied (zie Bijlage 2) kan de opleiding de volgende zaken omvatten:

1. reflectie op de methoden van een bepaalde wetenschap of groep wetenschappen;
2. reflectie op het object van een bepaalde wetenschap of groep wetenschappen;
3. Reflectie op de maatschappelijke en culturele rol van een bepaalde wetenschap of groep wetenschappen.

Alle drie de onderwerpen komen in de opleiding aan de UvA aan de orde met het accent op de reflectie op het functioneren van wetenschap in haar sociale en politieke context.

Deze doelstelling is uitgewerkt in eindtermen die zijn opgenomen in Bijlage 3.

Tijdens het gesprek met het management van de opleiding is uitgebreid ingegaan op de keuze die de opleiding heeft gemaakt voor beperking tot het vakgebied wijsbegeerte van de politieke en sociale wetenschappen. Deze keuze is mede ingegeven door de adviezen van de vorige visitatiecommissie. In de ontwikkeling van de master Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied van de UvA is een verschuiving van een algemene wijsgerige opleiding naar een opleiding met een programma dat zich specifiek richt op de wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied duidelijk zichtbaar.

Vanaf 2006 konden studenten kiezen uit drie specialisaties, namelijk Filosofie van de praktische (politieke en sociale) wetenschappen, Filosofie van de geesteswetenschappen en Filosofie van de levenswetenschappen. Door de diverse achtergronden van de studenten die het traject geesteswetenschappen kozen en de beperkte instroom in het traject levenswetenschappen was het lastig samenhang in het programma te realiseren. Verdere

aanscherping van de richting van het programma leek nodig. Gezien de kwaliteit van de instromende studenten en de deskundigheid van de docenten is er voor het programma sociale en politieke wetenschappen gekozen. Volgens het management heeft deze keuze goed uitpakkt: de studenteninstroom is constant gebleven en het cohort gevoel in de groep is duidelijk bevorderd.

De commissie is van mening dat de opleiding Wijsbegeerte van een bepaald Wetenschapsgebied een belangrijke opleiding is, een aanbod dat moet blijven bestaan voor de betere en geïnteresseerde studenten. De keuzes die door de opleiding gemaakt zijn, worden door de commissie gebillijkt. Het profiel van de opleiding is zeker meer eenduidig geworden en er zijn duidelijk voordelen te zien aan het creëren van een cohort, onder meer om het rendement te verbeteren. De samenhang en de efficiëntie van de opleiding is naar het oordeel van de commissie zeker verbeterd.

De commissie heeft gezien dat de opleiding eindtermen heeft geformuleerd die het vakgebied Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied omvatten. De commissie heeft vastgesteld dat ze voldoen aan de eisen die daaraan gesteld worden aan masteropleidingen. De eindtermen zijn afgeleid van de doelstelling van de masteropleiding en sluiten aan bij het domeinspecifieke referentiekader

Overwegingen

De commissie heeft vastgesteld dat de opleiding beschikt over eindtermen die voldoen aan de eisen die daaraan gesteld moeten worden. De eindtermen sluiten aan bij het domeinspecifieke referentiekader en bij de internationale niveaubeschrijvingen van masteropleidingen.

Naar het oordeel van de commissie is een opleiding Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied een belangrijk aanbod voor de betere en geïnteresseerde student aan een grote algemene universiteit als de Universiteit van Amsterdam. De richting die de opleiding is ingeslagen, met de keuze voor een traject politieke en sociale wetenschappen, biedt naar het inzicht van de commissie goede toekomstmogelijkheden. Als deze keuze succesvol blijkt te zijn en er voldoende onderwijscapaciteit komt, zou de commissie in overweging willen geven om ook een traject in de geesteswetenschappen open te stellen.

Conclusie

Masteropleiding Filosofie, programma Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied: de commissie beoordeelt Standaard 1 als **voldoende**.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren.

Toelichting:

De inhoud en vormgeving van het programma stelt de toegelaten studenten in staat de beoogde eindkwalificaties te bereiken. De kwaliteit van het personeel en van de opleidingsspecifieke voorzieningen is daarbij essentieel. Programma, personeel en voorzieningen vormen een voor studenten samenhangende onderwijsleeromgeving.

Bevindingen

De volgende onderwerpen zullen onder deze standaard behandeld worden: 2.1. programma, 2.2. instroom, studeerbaarheid en rendement, 2.3. personeel, 2.4. voorzieningen en kwaliteitszorg.

2.1. Programma

De master Filosofie (Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied) is een tweejarige masteropleiding waarin studenten 60 EC besteden aan de studie van een niet-wijsgerige discipline en 60 EC aan wijsgerig onderwijs volgen. Het is voor de studenten die deze opleiding volgen mogelijk twee masterdiploma's te behalen.

Het wijsgerig deel van de opleiding bestaat in de eerste plaats uit twee verplichte vakken van elk 12 EC:

1. Filosofie van de sociale wetenschappen;
2. Filosofie, wetenschap en public affairs.

Daarnaast nemen studenten deel aan het Colloquium Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied (6 EC). In dit vak worden concrete verbanden gelegd tussen de filosofie en de vakwetenschap van de student. Verder kiezen studenten een wijsgerige module van 12 EC op het gebied van wetenschapsfilosofie of de praktische filosofie. Ten slotte schrijven studenten een scriptie van 18 EC. Het is mogelijk – en eigenlijk ook wenselijk – dat deze scriptie gerelateerd is aan het onderzoek dat studenten verricht hebben in het kader van hun vakwetenschappelijk masterscriptie. Eventueel kunnen beide scripties gecombineerd worden tot één scriptie van grote omvang. Die moet dan wel een duidelijk aanwijsbaar wijsgerig deel bevatten. Het niet-wijsgerige deel van de opleiding is voor elke student verschillend, maar wel in de sociale of politieke wetenschappen.

De commissie heeft tijdens het bezoek aan de opleiding al het materiaal van het vak Filosofie van de sociale wetenschappen, inclusief de door de studenten gemaakte opdrachten, kunnen inzien en heeft vastgesteld dat het onderwijsprogramma goed in elkaar steekt. De inhoud van het programma sluit aan bij de doelstellingen en bereidt de studenten voor op het bereiken van de eindkwalificaties. Het niveau van het studiemateriaal is in orde, de studenten worden voldoende uitgedaagd door de opdrachten die zij moeten maken en krijgen relevante feedback op deze opdrachten. De commissie constateert dat de structuur van de opleiding goed in elkaar zit. Het programma stelt de studenten in staat de eindkwalificaties van de opleiding te behalen.

De studenten meldden tijdens het bezoek dat de didactische werkvorm het interactieve werkcollege is. Een college wordt ingeleid door een docent en vervolgens wordt er zeer geconcentreerd op de stof ingegaan, soms voorafgegaan door een presentatie van een student. De studenten hoeven niet gestimuleerd te worden daarin te participeren: ze staan te

popelen om met elkaar in discussie te gaan. Deze didactische werkvorm wordt door de studenten zeer geëigend gevonden en gewaardeerd. De commissie is van mening dat de didactische aanpak past bij de doelstellingen en dat de werkvorm daarmee in overeenstemming is. Door deze werkvorm en de inzet van de docenten worden de studenten worden voldoende ingevoerd in wijsgerig denken, schrijven en argumenteren.

2.2. Instroom, studeerbaarheid en rendement

De masteropleiding Filosofie (Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied) is in de eerste plaats bedoeld voor studenten met een bachelordiploma in een van de sociale wetenschappen, zoals politicologie en sociologie, culturele antropologie en economie. Studenten die toegelaten willen worden tot de opleiding worden geacht in hun bacheloropleiding de minor Praktische filosofie (30 EC) en een vak wetenschapsfilosofie (6-12 EC) gevolgd te hebben. De minor Praktische filosofie bestaat uit de vakken: Praktische filosofie uit de propedeuse Wijsbegeerte (12 EC), het vak Begeleide literatuurstudie, Geschiedenis van de filosofie (6 EC speciaal voor minorstudenten) en een verdiepingsvak uit de bacheloropleiding op het terrein van de praktische filosofie of de wetenschapsfilosofie (12 EC). Bij studenten die hun bacheloropleiding niet aan de UvA gevolgd hebben, bekijkt de mastercoördinator of zij een vergelijkbaar pakket aan wijsgerige vakken hebben afgerond.

De instroom in de opleiding lag in de afgelopen jaren steeds rond de 15 studenten. De instroom is niet gedaald toen er nog maar één specialisatie kon worden gevolgd. De opleiding meldt in het zelfevaluatie-rapport dat het de bedoeling is om actiever te gaan werven onder bachelorstudenten in de sociale wetenschappen. De commissie zou dit streven willen aanmoedigen. Van de studenten heeft zij begrepen dat de informatie over de opleiding nog niet ideaal is. Enkele studenten melden dat de ‘eigen’ opleiding zich geen raad weet met de tweejarige masteropleiding. De commissie kan zich voorstellen dat het goed zou zijn om in te steken op ‘honours’studenten. De opleiding is zeer aantrekkelijk voor studenten die meer willen en een brede interesse hebben en voorziet duidelijk in een behoefte aan verdieping en verzwaring van de studie.

De rendementen van de studie (zie Bijlage 5) zijn niet hoog. De alumni en studenten menen dat een reden voor deze lage succespercentages zou kunnen zijn dat studenten voor afronding de prioriteit geven aan hun vakstudie. Het feit dat sommige studenten deze opleiding niet met een diploma afronden, wil nog niet zeggen dat de studie niet nuttig is geweest. De studenten en alumni, die de commissie gesproken heeft, ervaren de studie niet als te zwaar. De combinatie vakstudie en filosofie is goed te doen en verrijkend. Belemmerende factoren zijn vooral de moeizame afstemming van de roosters van vakstudie en filosofie en de soms gebrekkige kennis van de onderwijscoördinatoren en studieadviseurs in de vakstudie van deze opleiding.

De studenten zijn van mening dat het aantal contacturen voldoende is. In het eerste semester van het wijsgerige deel van de opleiding besteden studenten 6 tot 8 uur per week aan werkgroepbijeenkomsten, aangevuld met individuele gesprekken. In het tweede semester besteden zij 3 tot 4 uur per week aan werkgroepbijeenkomsten, aangevuld met individuele gesprekken en ontvangen zij maandelijks 1 of 2 uur scriptiebegeleiding.

De commissie heeft kennis genomen van de rendementscijfers en heeft daarover met het opleidingsmanagement gesproken. De commissie is het met management eens dat de recente herstructurering van de opleiding, waarmee een cohort studenten is ontstaan, een gunstige uitwerking kan hebben op het studierendement. De informatievoorziening over deze masteropleiding aan studenten kan op het niveau van de vakstudie verbeterd worden.

Studenten ervaren voldoende begeleiding en hebben geen klachten over het onderwijs. Toch is het aantal contacturen aan de lage kant, dit zou een aandachtspunt moeten zijn.

2.3. Personeel

In de zelfstudie is de student-docentratio aangegeven, die neerkomt op 23,5 (zie ook Bijlage 5). In de zelfevaluatie is eveneens een overzicht opgenomen van de expertise van de betrokken docenten. De commissie heeft hier kennis van genomen. De studenten gaven tijdens het bezoek aan dat zij zeer tevreden zijn over de hoeveelheid begeleiding die zij ontvangen en over de didactische kwaliteit van de docenten. Het management van de opleiding meldde dat er door de faculteit beleid ingezet is om alle docenten een basiskwalificatie onderwijs (BKO) te laten behalen. De verwachting is dat deze inhaalslag in het najaar 2013 wordt afgerond. De commissie heeft gezien dat de docenten deskundig en enthousiast zijn en met hart en ziel gaan voor deze opleiding. Wel heeft zij geconstateerd dat er in de huidige situatie geen trekker is op UHD - of hoogleraarniveau. Dit is naar het oordeel van de commissie wel nodig om de opleiding een duidelijke plaats binnen de universiteit te geven en de toekomst van de opleiding zeker te stellen. Het bestuur van de faculteit heeft tijdens het bezoek aan de commissie plannen ontvouwd om daarin te voorzien.

2.4. Voorzieningen en kwaliteitszorg

De opleiding Filosofie (Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied) is gevestigd in de binnenstad van Amsterdam. Voor het onderwijs kan gebruik gemaakt worden van diverse werkgroepzalen in de nabijheid van de werkkamers van de docenten. De studenten ervaren de locatie van de opleiding als zeer prettig en geven aan dat het gebruik van Blackboard en verstrekking van informatie over het wijsgerige deel van de opleiding goed is. Zoals eerder aangegeven kan de informatie over de opleiding in de vakopleidingen verbeterd worden. De commissie adviseert om de contacten met de opleidingen sociale en politieke wetenschappen te verstevigen.

De opleidingscommissie Wijsbegeerte bemoeit zich ook nadrukkelijk met het onderwijs aan de opleiding Filosofie (Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied). Alle programmaonderdelen worden met enquêtes onder studenten geëvalueerd, daarnaast worden er panelgesprekken georganiseerd met de studenten waarin het programma als geheel en de programmaonderdelen in onderlinge samenhang worden besproken. De opleidingscommissie houdt een vinger aan de pols en zorgt er voor dat evaluaties worden opgevolgd.

De commissie is van oordeel dat de kwaliteitszorg binnen de opleiding goed georganiseerd is en leidt tot kwaliteitsverbetering.

Overwegingen

De commissie constateert dat het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen het voor instromende studenten mogelijk maken de beoogde eindkwalificaties te realiseren. De structuur van de opleiding zit goed in elkaar. De didactische aanpak past bij de doelstellingen en de werkvormen zijn daarmee in overeenstemming. Studenten worden voldoende uitgedaagd om zelf actief bezig te zijn met de stof en met wijsgerige reflectie en onderzoek.

Op enkele aspecten van het programma zijn verbeteringen mogelijk. Zo beveelt de commissie aan om actief te blijven inzetten op het vergroten van de zichtbaarheid van de opleiding. Zij ondersteunt het faculteitsbestuur in de investering die er gedaan wordt in de contacten met de andere faculteiten en de plannen om een docent aan te trekken die de trekkersrol voor de opleiding Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied kan vervullen.

Conclusie

Masteropleiding Filosofie, programma Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied: de commissie beoordeelt Standaard 2 als **voldoende**.

Standaard 3: Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.

Toelichting:

Het gerealiseerde niveau blijkt uit de tussentijdse en afsluitende toetsen, de afstudeerwerken en de wijze waarop afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgopleiding functioneren. De toetsen en de beoordeling zijn valide, betrouwbaar en voor studenten inzichtelijk.

Bevindingen

Deze standaard betreft de volgende onderwerpen: 3.1. het systeem van toetsing en 3.2. realisatie van de beoogde eindkwalificaties.

3.1. Het systeem van toetsing

De Faculteit der Geesteswetenschappen heeft een facultair toetsbeleid dat in 2012-2013 en 2013-2014 in delen wordt ingevoerd. De doelen van dit beleid zijn het beter afstemmen van toetsvormen, leerdoelen en eindtermen, het vergroten van de transparantie en de controleerbaarheid van de toetsing, het waarborgen van de kwaliteit van de toetsen en de bevordering van toetsdeskundigheid onder examinatoren. Vanaf september 2012 is het verplicht om voor elk vak een toetsdossier aan te leggen dat ingezien kan worden door de examencommissie.

De faculteit beschikt over één examencommissie voor de masteropleidingen (32). Per opleiding is er vervolgens een gedelegeerde (geen lid van de examencommissie) die zorg draagt voor het contact en de implementatie van aanwijzingen en regelingen op opleidingsniveau. De examencommissie heeft een onafhankelijke taak en verantwoordelijkheid en is bezig om daar invulling aan te geven. De communicatie met studenten voor wat betreft verzoeken en opmerkingen is elektronisch geregeld. Volgens de voorzitter beschikt de examencommissie over behoorlijk wat tijd om de taken uit te kunnen voeren. De commissie heeft met de voorzitter van de examencommissie gesproken en was onder de indruk van de professionaliteit en het beleid dat gevoerd wordt om de kwaliteit van toetsing en examens te waarborgen.

De toetsing in de twee verplichte vakken en het wijsgerige keuzevak bestaat uit schriftelijke werkstukken en mondelinge referaten, waarin studenten verslag doen van hun eigen onderzoek. Zoals onder 2.1. beschreven heeft de commissie alle materiaal inclusief de schriftelijke werkstukken van de studenten van één van de verplichte vakken bekeken. Daarnaast heeft de commissie met studenten en docenten gesproken over de wijze van toetsing in de opleiding. Bij de beoordeling van de werkstukken wordt gebruikt gemaakt van beoordelingsformulieren. De feedback op de werkstukken en de mondelinge referaten worden door de studenten inzichtelijk gevonden. Naar het oordeel van de commissie past de wijze van toetsing en beoordeling uitstekend bij de inhoud van de opleiding en de programmaonderdelen.

De commissie heeft slechts van een deel van de masterscripties ingevulde beoordelingsformulieren gezien. Zij heeft daarover gesproken met management, docenten en de examencommissie. De docenten vertelden dat de beoordeling van de masterscripties zeer zorgvuldig gebeurt: er is altijd meer dan één beoordelaar, en de eindbeoordeling wordt in een

besloten bijeenkomst vastgesteld, waarbij het eindcijfer diepgravend beargumenteerd wordt. De studenten krijgen deze argumentatie mondeling toegelicht. De alumni hebben bevestigd dat de eindcijfers gerechtvaardigd zijn. De regel dat hierbij ook een beoordelingsformulier wordt ingevuld, is van recenter datum. De commissie heeft deze kwestie met de docenten en het management van de opleiding besproken en is er op basis van het door de examencommissie van de faculteit ingezette beleid en de beoordelingsformulieren die zij wel heeft kunnen zien van overtuigd dat de opleiding over een adequaat systeem beschikt voor de beoordeling van eindwerken. De examencommissie functioneert goed. Naar het oordeel van de commissie is het ingezette toetsbeleid adequaat.

3.2. Realisatie van de beoogde eindkwalificaties

Om zich een oordeel te kunnen vormen over het eindniveau dat door de studenten bereikt wordt, heeft de commissie een selectie van vijftien masterscripties bestudeerd. Daarnaast heeft de commissie met een aantal alumni gesproken. De commissie vond het niveau van de masterscripties over het algemeen voldoende. Een aantal scripties zou door de commissie tot een lager cijfer hebben geleid dan de student van de opleiding had gekregen. Eén van de beoordeelde scripties vond de commissie onder de maat, maar gezien het niveau van de andere bestudeerde scripties behoorde die tot de uitzonderingen. De commissie constateert dat het door de afgestudeerden gerealiseerde niveau acceptabel is. In een deel van de scripties kan echter naar het oordeel van de commissie de relatie tussen het ‘basis’ vakgebied en de wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied beter geëxpliciteerd worden.

De alumni die de commissie gesproken heeft waren positief over de opleiding, de diepgang die hen geboden is en het niveau dat ze met de opleiding bereikt hebben. De commissie kreeg uit het gesprek de indruk dat de opleiding zeer waardevolle, breed georiënteerde, veelzijdige academici aflevert, die een grote meerwaarde hebben voor de maatschappij en wetenschap.

Overwegingen

Naar het oordeel van de commissie voldoet de opleiding aan het vereiste dat ze beschikt over een adequaat systeem van toetsen en beoordelen. De commissie heeft vastgesteld dat er binnen de opleiding aandacht is voor toetskwaliteit. Het toetssysteem is naar het oordeel van de commissie voldoende valide en betrouwbaar. De facultaire examencommissie functioneert goed.

De afgestudeerde masterstudenten hebben naar het oordeel van de commissie de eindkwalificaties van de opleiding bereikt.

Conclusie

Masteropleiding Filosofie, programma Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied: de commissie beoordeelt Standaard 3 als **voldoende**.

Algemeen eindoordeel

De commissie constateert op grond van bovenstaande dat de masteropleiding Filosofie (Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied) van de Universiteit van Amsterdam voldoet aan de vereisten voor accreditatie.

Conclusie

De commissie beoordeelt de *masteropleiding Filosofie, programma Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied* als **voldoende**.

Bijlagen

Bijlage 1: Curricula Vitae van de leden van de visitatiecommissie

Werner Callebaut promoveerde cum laude aan de Universiteit Gent in 1983 op het proefschrift: "Contribution to a General Theory of Rationality on Evolutionary Foundations, With an Application to the Organization of Scientific Knowledge". Hij was hoogleraar in de filosofie aan de universiteit Hasselt tot 2009 en visiting professor aan het Department of Zoology, Universiteit van Wenen (1999-2009). Momenteel is hij Scientific Director van het Konrad Lorenz Institute for Evolution and Cognition Research (KLI), Altenberg, Oostenrijk en hoogleraar aan de Universiteit van Wenen. Zijn onderzoeksinteresse ligt op de volgende onderwerpen:

- Theoretical biology: the interaction of evolution and development; philosophy of biology as theoretical biology; reduction and emergence
- Evolution: evolutionary epistemology; limits of adaptation; evolutionary approaches to culture
- Philosophy: naturalistic approaches; genetic epistemology in the Piagetian tradition
- Economics: bounded rationality; methodology; evolutionary economics.

Raymond Corbey behaalde bachelordiploma's Wijsbegeerte, Antropologie en Psychologie en een master Filosofie aan de Radboud Universiteit Nijmegen. Daar promoveerde hij ook in 1988 op het proefschrift: 'De mens een dier? Scheler, Plessner en de crisis van het traditionele mensbeeld, on the reception and rebuttal of Darwinism in German (post-)Kantian philosophy in the 1920s'. Momenteel is hij hoogleraar, Epistemologie van de Archaeologie en Anthropologie aan de Faculteit Archeologie van de Universiteit Leiden en UHD filosofie ('filosofische antropologie' en 'philosophy of the human sciences') aan de School of Humanities van de Universiteit van Tilburg. Zijn onderzoek interesses betreffen: 'human and animal cognition, sociality, and culture in an evolutionary perspective'.

Anne Hökberg studeerde Psychologie aan de Radboud Universiteit. Zij behaalde haar masterdiploma cum laude in 2011. Daarnaast volgde zij de masteropleiding Filosofie van de Gedragswetenschappen aan dezelfde universiteit met als specialisatie: arbeid, motivatie en welzijn; nevenrichtingen: taalfilosofie & logica, filosofie van opvoeding en onderwijs.

Drs. D.H. (Dirk) Oosthoek is afgestudeerd filosoof (Vrije Universiteit) en historicus (Universiteit Utrecht). Hij is vakdidacticus Filosofie en lerarenopleider aan het ICLON/ Universiteit Leiden sinds 2004. Hij is secretaris van de Bcfvo (Begeleidingscommissie filosofie in het voortgezet onderwijs sinds 2001), een expertcommissie rondom het ontwikkelen van examenthema's filosofie voor havo en vwo. Verder is hij sinds 1999 constructeur van centrale examens filosofie voor het voortgezet onderwijs bij het CITO en sinds 1988 docent filosofie in het voortgezet onderwijs (havo en vwo). Oosthoek is sinds 2003 tevens secretaris van de VFVO (vakvereniging docenten filosofie in het voortgezet onderwijs).

Henk Procee studeerde chemie in Groningen en behaalde zijn doctoraal examen in 1972 met als specialisatie fysische chemie. Daarnaast deed hij de studie wijsbegeerte die hij in 1976 afrondde met een scriptie over de wetenschapsfilosofie van Thomas Kuhn. Onderwijl gaf hij les in de scheikunde aan diverse opleidingen (Analistschool, HAVO, hbo-diëtisten-opleiding). In 1977 werd hij stafmedewerker, later directeur, van de Internationale School voor Wijsbegeerte (ISVW) te Leusden. Sinds 1983 is hij als directeur Studium Generale verbonden aan de Universiteit Twente. Hij promoveerde in 1991 op een proefschrift 'Over de grenzen van culturen; voorbij universalisme en relativisme' (uitgegeven bij Boom te Amsterdam). Sinds 2000 is hij naast zijn directeurschap van het Studium Generale tevens bijzonder hoogleraar met de leeropdracht 'Wijsbegeerte in relatie tot

academische vorming'. Hij heeft diverse onderwijsvernieuwingen op zijn naam staan, zoals denkmethoden en systematisch reflecteren.

De belangstelling van Henk Procee strekt zich uit over een breed terrein: wetenschap, techniek, cultuur, onderwijs – terreinen die hij vanuit zijn filosofische en ervaringsachtergrond benadert.

Bijlage 2: Domeinspecifiek referentiekader

Referentiekader Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied

Inleiding

In een wijsgerige opleiding leren studenten reflecteren op een breed scala van fenomenen. Zij komen in aanraking met fundamentele vragen over onder meer de aard van de werkelijkheid, de principes van moreel handelen en de grondslagen en grenzen van kennis. De wijsbegeerte kan op zichzelf bestudeerd worden, maar ook in combinatie met een opleiding in een vakwetenschap. Dit levert een belangrijke meerwaarde op: op deze manier worden studenten opgeleid die bij uitstek in staat zijn tot kritische reflectie op hun vakgebied. Hierdoor kunnen zij een belangrijke bijdrage leveren aan de beoefening van de verschillende vakwetenschappen en kunnen zij in andere sectoren dan de wetenschap een rol spelen die aansluit bij hun kritische en analytische vermogens.

Doelstellingen en eindtermen

De opleidingen Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied zijn gericht op het combineren en op elkaar betrekken van wijsgerige studie en studie van een andere discipline. De opleidingen bevatten daartoe zowel wijsgerige vakken als vakwetenschappelijke, en vakken waarin beide op elkaar worden betrokken. Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied kan zowel op bachelor- als op masterniveau bestudeerd worden. Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied betreft de reflectie op één of meer van de volgende aspecten van wetenschapsbeoefening:

1. methoden van een bepaalde wetenschap of wetenschapsgebied;
2. het object van een bepaalde wetenschap of wetenschapsgebied;
3. De ethische, maatschappelijke en/of culturele betekenis van een bepaalde wetenschap of wetenschapsgebied.

Elke opleiding kan binnen dit kader eigen accenten leggen door zich te richten op een of meer van deze perspectieven. Ook wat betreft de specifieke wetenschappen of wetenschapsgebieden die bestudeerd worden, hebben opleidingen de vrijheid eigen keuzes te maken. Voor een bacheloropleiding Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied gelden onder meer de volgende globale eindtermen:

1. beheersing van onderdelen van een niet-wijsgerige discipline op bachelorniveau;
2. kennis van de kernonderdelen van de wijsbegeerte;
3. kennis van en inzicht in de wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied, zoals hierboven gedefinieerd;
4. Academische vaardigheden op bachelorniveau, zoals schrijf- en argumentatievaardigheden, kritisch analyseren van vakwetenschappelijke en wijsgerige teksten.

Voor een masteropleiding Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied zijn onder meer de volgende globale eindtermen van toepassing:

1. grondige kennis van en inzicht in een bepaald wetenschapsgebied op masterniveau;
2. verdiepte kennis van en inzicht in de wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied, zoals hierboven gedefinieerd;
3. Academische vaardigheden op masterniveau, dat wil zeggen met name het vermogen om zelfstandig onderzoek te verrichten. Deze mastereindtermen veronderstellen een bepaalde basiskennis van de wijsbegeerte. Deze kan verworven worden in een bacheloropleiding

Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied, maar ook in een minor Filosofie of een schakelprogramma.

Vervolgstudie en beroepsperspectief

De bacheloropleiding Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied dient voor te bereiden op de masteropleiding Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied, maar kan ook als entree gebruikt worden voor een reguliere masteropleiding Wijsbegeerte of een research master in de wijsbegeerte. De masteropleiding Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied leidt op voor de uitoefening van een beroep, maar ook vervolgonderwijs, in de vorm van een research master of promotie op het terrein van het wetenschapsgebied of de wijsbegeerte, kan doel van de opleiding zijn. Er is geen specifieke beroepsloopbaan waar de masteropleiding Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied in het bijzonder op voorbereidt. Voor een belangrijk deel zal het beroepsperspectief van de afgestudeerden afhangen van de vakwetenschap waarin zij zijn opgeleid. De opleiding beoogt kritische geesten op te leiden, die vanwege hun filosofische bagage extra geschikt zijn voor wetenschappelijk onderzoek. Deze studenten vragen verder dan de wetenschappelijke vanzelfsprekendheden, ze zijn in staat wetenschappelijke begrippen en uitgangspunten te onderzoeken. Ook voor andere beroepen dan onderzoeker (bijvoorbeeld beleids- en adviesfuncties of de journalistiek), zijn de afgestudeerden van de master Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied interessant, omdat zij grondig hebben leren reflecteren en kritisch denken.

Bijlage 3: Beoogde eindkwalificaties

De doelstelling en de eindtermen van de masteropleiding Filosofie (Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied) zijn omschreven in de onderwijs- en examenregeling van de Faculteit Geesteswetenschappen.

De doelstelling van de masteropleiding Filosofie (Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied) is de student zodanige kennis en vaardigheden en een zodanig inzicht bij te brengen op het desbetreffende vakgebied dat de afgestudeerde in staat is op zelfstandige en professionele wijze een functie uit te oefenen op academisch niveau en beschikt over de competenties die een voorwaarde zijn om te worden toegelaten tot een promotietraject.

Deze doelstelling wordt uitgewerkt in de onderstaande eindtermen.

a. academisch denk- en werkniveau

De student die de masteropleiding heeft afgerond:

1. beschikt over gedegen kennis van het geesteswetenschappelijk onderzoek;
2. is in staat verschillende theoretische visies over een onderwerp uiteen te zetten en daarover een eigen standpunt te bepalen;
3. is in staat om zelfstandig te werken, alsmede volwaardig te functioneren in teamverband;
4. Is in staat om de belangrijke thema's in hedendaagse debatten op het terrein van de eigen specialisatie uiteen te zetten en daarover een eigen standpunt te bepalen.

b. vakspecifieke eindtermen

De student die de masteropleiding heeft afgerond:

1. heeft een gedegen overzicht van de opleiding en van de geschiedenis van het vakgebied;
2. heeft een grondige kennis van een specialisme binnen de opleiding, dan wel een gedegen kennis op het snijvlak van de opleiding en een ander vakgebied;
3. heeft de vaardigheid om zelfstandig problemen op het terrein van het vakgebied te signaleren, formuleren, analyseren en oplossingen aan te dragen; de student is tevens in staat gerichte onderzoeksvragen te formuleren en deze te presenteren in een onderzoeksplan.
4. heeft de vaardigheid de relevante vakliteratuur rond een onderwerp te vinden, te verwerken en kritisch te beoordelen;
5. Heeft de vaardigheid om onderzoek op het vakgebied uit te voeren en daarover te rapporteren op een wijze die voldoet aan de gebruikelijke disciplinaire normen.

c. programmaspecifieke eindtermen

De student die het programma heeft afgesloten, beschikt over:

1. een gedegen kennis van de filosofie van de politieke en sociale wetenschappen;
2. kennis van en inzicht in het functioneren van wetenschap in haar sociale en politieke context;
3. Een gedegen kennis van een niet-wijsgerige discipline op het terrein van de maatschappijwetenschappen.

De eindtermen onder a. en b. zijn hetzelfde voor alle masteropleidingen van de Faculteit der Geesteswetenschappen, met uitzondering van de onderzoeksmasteropleidingen, die extra eisen stellen aan het academisch denk- en werkniveau en aan de onderzoeksvaardigheden. De

inhoudelijke eindtermen van de master Filosofie (Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied) zijn geformuleerd onder c.

Bijlage 4: Overzicht van het programma

Studieschema MA Filosofie (120 EC), programma Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied.

Jaar 1					
Semester 1			Semester 2		
blok 1	blok 2	blok 3	blok 4	blok 5	blok 6
Classical texts & Methods and debates 1 12 EC		Tutorial 6 EC	Classical texts and Methods and debates 2 12 EC		Tutorial 6 EC
Keuzeruimte 12 EC			Keuzeruimte 12 EC		
Jaar 2					
Semester 1			Semester 2		
blok 1	blok 2	blok3	blok 4	blok 5	blok 6
Classical texts & colloquium 12 EC		Tutorial 6 EC	Scriptieproject 30 EC		
Keuzeruimte 12 EC					

Bij de invulling van de keuzeruimte is de student verplicht twee maal 12 EC te kiezen uit het aanbod van mastervakken van het departement Wijsbegeerte. Voor de invulling van het derde blok van 12 EC in de keuzeruimte kan zowel voor een wijsgerig vak als voor een vak uit een andere opleiding gekozen worden.

Bijlage 5: Kwantitatieve gegevens over de opleiding

Instroom-, doorstroom- en uitstroomgegevens

Tabel 1 Instroom

Jaar	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Totaal	14	14	18	13	20	15		
Voltijd- man	6	7	6	5	12	6		
Voltijd-vrouw	8	4	10	6	6	8		
Deeltijd-man	0	2	1	0	1	1		
Deeltijd-vrouw	0	1	1	2	1	0		
% vrouw (vt en dt)	57%	36%	61%	62%	35%	33%		

Tabel 2 Aantal ingeschreven studenten

Jaar	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Totaal	24	25	34	35	49	41	38	
Voltijd-man	9	9	12	9	17	16	15	
Voltijd-vrouw	12	13	16	18	24	18	18	
Deeltijd-man	3	3	5	5	4	3	3	
Deeltijd-vrouw	0	0	1	3	4	4	2	
% vrouw (vt en dt)	50%	52%	50%	60%	57%	54%	53%	

Tabel 3 Rendement

Cohort	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Instroom	14	11	16	11	18	14	7	
% diploma na 1 jr.	7%	18%				7%		
% diploma na 2 jr.	21%	38%	6%	9%	6%	29%		
% diploma na 3 jr.	43%	45%	38%	36%	33%			
% diploma na 4 jr.	50%	55%	56%	45%				
% diploma dec.2012.	71%	64%	69%	45%	33%	29%		
% actief dec.2012					11%	64%	86%	
% uitval dec.2012	29%	36%	31%	55%	56%	7%	14%	

Tabel 4 Docentkwaliteit

Kernvakken		Kernvakken+ keuzevakken	
Aantal docenten		Aantal docenten	
5		11	
Waarvan BKO	Waarvan gepromoveerd	Waarvan BKO	Waarvan gepromoveerd
0	3	0	8

Gerealiseerde student-docentratio

De student-docentratio kan niet berekend worden door het aantal ingeschreven studenten te delen door de hoeveelheid fte die beschikbaar is voor onderwijs. Studenten volgen namelijk de helft van hun programma bij een vakwetenschappelijke masteropleiding, terwijl de

docenten eveneens actief zijn in de andere opleidingen die door het departement Wijsbegeerte verzorgd worden. Wel kan de student-docentratio berekend worden op basis van de concrete onderwijsinzet in de opleiding Filosofie (Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied). Jaarlijks is hiervoor de volgende onderwijstijd beschikbaar: 200 uur voor elk van de twee verplichte vakken van 12 EC, twee maal 100 uur voor het Colloquium Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied van 6 EC (dit wordt zowel in januari als in juni aangeboden), 160 uur voor de coördinatie van de opleiding en 200 uur voor een wijsgerig keuzevak van 12 EC (de studenten spreiden zich over verschillende vakken, maar de jaarlijkse cohortgrootte komt ongeveer overeen met de omvang van een werkgroep). Daarnaast is voor de begeleiding van een masterscriptie 30 uur beschikbaar. Het aantal afgestudeerden lag in het jaar 2010-2011 op 11 en in 2011-2012 op 16. Het gemiddelde van beide cijfers is 13,5, wat een totaal aantal scriptiebegeleidingsuren van $13,5 \cdot 30 = 405$ oplevert. In totaal is dit 1365 uur, wat neerkomt op 0,81 fte. Het aantal ingeschreven studenten in 2011-2012 (het laatst beschikbare jaar in de VSNU-cijfers) was 38. Aannemend dat studenten de helft van hun tijd bij hun vakwetenschappelijke opleiding besteden kan het studentenaantal door twee gedeeld worden. De student-docentratio is dan $19/0,81 = 23,5$.

Gemiddeld aantal contacturen per fase van de studie

Over de contacturen kunnen alleen uitspraken gedaan worden wat het wijsgerige deel van de opleiding betreft; het niet-wijsgerige deel van de opleiding verschilt immers per student. In het wijsgerige deel van de opleiding volgen studenten in één semester een verplichte module en een wijsgerig keuzevak, gevolgd door het Colloquium Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied. In het andere semester volgens zij de tweede verplichte module en schrijven zij hun scriptie. In het departement Wijsbegeerte hebben masterwerkcolleges ofwel één wekelijkse bijeenkomst van 3 uur ofwel twee wekelijkse bijeenkomsten van twee uur; daarnaast is er in een werkcollege ruimte voor individuele begeleiding en feedback. In het eerste semester van het wijsgerige deel van de opleiding besteden studenten daarom 6 tot 8 uur per week aan werkgroepsbijeenkomsten, aangevuld met individuele gesprekken. In het tweede semester besteden zij 3 tot 4 uur per week aan werkgroepsbijeenkomsten, aangevuld met individuele gesprekken, en ontvangen zij maandelijks 1 of 2 uur scriptiebegeleiding.

Bijlage 6: Bezoekprogramma

Donderdag 18 april		
13.00	15.00	Voorbereidend overleg van de commissie + inzage documenten
15.00	16.00	Management: Dr. Jacques Bos (hoofd onderwijs Wijsbegeerte) Prof. dr. Irene Zwiep (bestuur Faculteit der Geesteswetenschappen)
16.00	17.00	Studenten: Bodil Stelwagen (1e jaar, sociale wetenschappen) Keje Boersma (idem) Jochem Zuiderwijk (idem) Kimberly van den Hengel (2e jaar, geesteswetenschappen) Marleen Postma (idem) Merel Talbi (2e jaar, sociale wetenschappen)
17.00	17.30	Alumni: Drs. Didi Griffioen (afgestudeerd 2005, onderzoeker onderwijskunde) Simon Verwer (2008, docent filosofie voortgezet onderwijs) Drs. Berend Verhoeff (2009, promovendus geschiedenis en theorie van de psychologie, RUG) Dr. Wouter Mensink (2013, onderzoeker SCP) Drs. Marringje Paijmans (2009, promovendus Nederlandse letterkunde)
17.30	18.00	Intern overleg commissie
Vrijdag 19 april		
9.00	10.00	Docenten: Dr. Huub Dijstelbloem Drs. Guus Dix Drs. Pim Klaassen Dr. Marc Davidson Dr. Maarten Coolen Dr. Robin Celikates
10.00	10.30	OLC (studenten en docenten): Dr. Katrin Schulz (docent) Drs. Guus Dix (docent) Merel Talbi (student MA Wvebw)
10.30	11.15	Examencommissie en studieadviseur: Dr. Jan de Vries (voorzitter examencommissie adviseur Graduate School of Humanities) Drs. Adrienne Zuiderweg (studieadviseur Wijsbegeerte)
11.15	11.45	Open spreekuur, hiervan is geen gebruik gemaakt
11.45	13.00	Lunch en voorbereiden eindgesprek
13.00	13.45	Eindgesprek met management: Prof. dr. Frank van Vree (decaan FGW) Prof. dr. Jan Willem van Henten (directeur GSH) Dr. Jacques Bos (hoofd onderwijs Wijsbegeerte)
13.45	15.30	Opstellen bevindingen
15.30	16.00	Mondelinge rapportage

Bijlage 7: Bestudeerde afstudeerscripties en documenten

Voor het bezoek heeft de commissie de afstudeerscripties bestudeerd van de studenten met de volgende studentnummers:

6198368
0375152
5780225
6022677
5949335
0302546
0444146
5680530
5849799
0116416
9616918
190306

Tijdens het bezoek heeft de commissie onder meer de volgende documenten bestudeerd (deels als *hard copies* en deels via de elektronische leeromgeving):

Verslagen van opleidingscommissie en examencommissie;

- Handleiding, literatuur, opdrachten met bijbehorende beoordelingscriteria en normering (antwoordmodellen) van het programmaonderdeel Filosofie van de sociale wetenschappen;
- Overzicht van verplichte literatuur;
- Samenvatting en analyse van recente evaluatieresultaten en relevante managementinformatie.
- Scriptiereglementen en richtlijnen voor het maken van werkstukken;
- Studententevredenheidsmonitor(en), et cetera;
- Documentatie docenttevredenheid.

Bijlage 8: Onafhankelijkheidsverklaringen

9360

ONAFHANKELIJKHEIDS- EN GEHEIMHOUDINGSVERKLARING

INDIENEN VOORAFGAAND AAN DE OPLEIDINGSBEOORDELING

ONDERGETEKENDE

NAAM: JARBARA VAN BALEN

PRIVÉ ADRES: KLEINE HOUTWEG 8 HAARLEM

IS ALS DESKUNDIGE / SECRETARIS GEVRAAGD VOOR HET BEOORDELEN VAN DE OPLEIDING:

WIJSBEGEERTE VAN EEN BEPAALD WETENSCHAPSGBIED (RUG, VU, UVA)

AANGEVRAAGD DOOR DE INSTELLING:

RUG, UVA, VU

VERKLAART HIERBIJ GEEN (FAMILIE)RELATIES OF BANDEN MET BOVENGENOEMDE INSTELLING TE ONDERHOUDEN, ALS PRIVÉPERSOON, ONDERZOEKER / DOCENT, BEROEPSBEOEFENAAR OF ALS ADVISEUR, DIE EEN VOLSTREKT ONAFHANKELIJKE OORDEELSVORMING OVER DE KWALITEIT VAN DE OPLEIDING TEN POSITIEVE OF TEN NEGATIEVE Zouden KUNNEN BEÏNVLOEDEN;

1

VERKLAART HIERBIJ ZODANIGE RELATIES OF BANDEN MET DE INSTELLING DE AFGELOPEN VIJF JAAR NIET GEHAD TE HEBBEN;

VERKLAART STRIKTE GEHEIMHOUDING TE BETRACHTEN VAN AL HETGEEN IN VERBAND MET DE BEOORDELING AAN HEM/HAAR BEKEND IS GEWORDEN EN WORDT, VOOR ZOVER DE OPLEIDING, DE INSTELLING OF DE NVAO HIER REDELIJKERWIJS AANSPRAAK OP KUNNEN MAKEN.

VERKLAART HIERBIJ OP DE HOOGTE TE ZIJN VAN DE NVAO GEDRAGSCODE.

PLAATS: Utrecht DATUM: 27-9-2012

HANDTEKENING:

2

ONAFHANKELIJKHEIDS- EN GEHEIMHOUDINGSVERKLARING

INDIENEN VOORAFGAAND AAN DE OPLEIDINGSBEOORDELING

ONDERGETEKENDE

NAAM: WERNER CALLEBAUT

PRIVÉ ADRES: RENNWEG 41/12
1030 WIEN
AUSTRIA

IS ALS DESKUNDIGE / SECRETARIS GEVRAAGD VOOR HET BEOORDELEN VAN DE OPLEIDING:

WIJSBEGEERTE DWZOR WbW Groninge
" " " VU Amsterdam

AANGEVRAAGD DOOR DE INSTELLING:

RU Groninge
VU Amsterdam

VERKLAART HIERBIJ GEEN (FAMILIE)RELATIES OF BANDEN MET BOVENGENOEMDE INSTELLING TE ONDERHOUDEN, ALS PRIVÉPERSOON, ONDERZOEKER / DOCENT, BEROEPSBEOEFENAAR OF ALS ADVISEUR, DIE EEN VOLSTREKT ONAFHANKELIJKE OORDEELSVORMING OVER DE KWALITEIT VAN DE OPLEIDING TEN POSITIEVE OF TEN NEGATIEVE Zouden KUNNEN BEÏNVLOEDEN;

1

VERKLAART HIERBIJ ZODANIGE RELATIES OF BANDEN MET DE INSTELLING DE AFGELOPEN VIJF JAAR NIET GEHAD TE HEBBEN;

VERKLAART STRIKTE GEHEIMHOUDING TE BETRACHTEN VAN AL HETGEEN IN VERBAND MET DE BEOORDELING AAN HEM/HAAR BEKEND IS GEWORDEN EN WORDT, VOOR ZOVER DE OPLEIDING, DE INSTELLING OF DE NVAO HIER REDELIJKERWIJS AANSPRAAK OP KUNNEN MAKEN.

VERKLAART HIERBIJ OP DE HOOGTE TE ZIJN VAN DE NVAO GEDRAGSCODE.

PLAATS: Wenen DATUM: 28.11.2012

HANDTEKENING:

2

② Onafhankelijkheidsverklaring

ONAFHANKELIJKHEIDS- EN GEHEIMHOUDINGSVERKLARING

INDIENEN VOORAFGAAND AAN DE OPLEIDINGSBEOORDELING

ONDERGETEKENDE

NAAM: Anne Hölberg

PRIVÉ ADRES:
Platolaan 330
6525 KD Nijmegen

IS ALS DESKUNDIGE / SECRETARIS GEVRAAGD VOOR HET BEOORDELEN VAN DE OPLEIDING:

Wijsbegeerte van een bepaald
Wetenschapsgebied

AANGEVRAAGD DOOR DE INSTELLING:

VERKLAART HIERBIJ GEEN (FAMILIE)RELATIES OF BANDEN MET BOVENGENOEMDE INSTELLING TE ONDERHOUDEN, ALS PRIVÉPERSOON, ONDERZOEKER / DOCENT, BEROEPSBEOEFENAAR OF ALS ADVISEUR, DIE EEN VOLSTREKT ONAFHANKELIJKE OORDEELSVORMING OVER DE KWALITEIT VAN DE OPLEIDING TEN POSITIEVE OF TEN NEGATIEVE Zouden KUNNEN BEÏNVLOEDEN;

1

VERKLAART HIERBIJ ZODANIGE RELATIES OF BANDEN MET DE INSTELLING DE AFGELOPEN VIJF JAAR NIET GEHAD TE HEBBEN;

VERKLAART STRIKTE GEHEIMHOUDING TE BETRACHTEN VAN AL HETGEEN IN VERBAND MET DE BEOORDELING AAN HEM/HAAR BEKEND IS GEWORDEN EN WORDT, VOOR ZOVER DE OPLEIDING, DE INSTELLING OF DE NVAO HIER REDELIJKERWIJS AANSPRAAK OP KUNNEN MAKEN.

VERKLAART HIERBIJ OP DE HOOGTE TE ZIJN VAN DE NVAO GEDRAGSCODE.

PLAATS: Nijmegen DATUM: 19-09-2012

HANDTEKENING:

2

ONAFHANKELIJKHEIDS- EN GEHEIMHOUDINGSVERKLARING

INDIENEN VOORAFGAAND AAN DE OPLEIDINGSBEOORDELING

ONDERGETEKENDE

NAAM: H. Proeze

PRIVÉ ADRES: Rudolph Wilmonklaand
7075 LC Weerslo

IS ALS DESKUNDIGE / SECRETARIS GEVRAAGD VOOR HET BEOORDELEN VAN DE OPLEIDING:

Wetenschapsgebied Wijsbegeerte van een vakgebied

AANGEVRAAGD DOOR DE INSTELLING:

RUG
VU

VERKLAART HIERBIJ GEEN (FAMILIE)RELATIES OF BANDEN MET BOVENGENOEMDE INSTELLING TE ONDERHOUDEN, ALS PRIVÉPERSOON, ONDERZOEKER / DOCENT, BEROEPSBEOEFENAAR OF ALS ADVISEUR, DIE EEN VOLSTREKT ONAFHANKELIJKE OORDEELSVORMING OVER DE KWALITEIT VAN DE OPLEIDING TEN POSITIEVE OF TEN NEGATIEVE Zouden KUNNEN BEÏNVLOEDEN;

1

VERKLAART HIERBIJ ZODANIGE RELATIES OF BANDEN MET DE INSTELLING DE AFGELOPEN VIJF JAAR NIET GEHAD TE HEBBEN;

VERKLAART STRIKTE GEHEIMHOUDING TE BETRACHTEN VAN AL HETGEEN IN VERBAND MET DE BEOORDELING AAN HEM/HAAR BEKEND IS GEWORDEN EN WORDT, VOOR ZOVER DE OPLEIDING, DE INSTELLING OF DE NVAO HIER REDELIJKERWIJS AANSPRAAK OP KUNNEN MAKEN.

VERKLAART HIERBIJ OP DE HOOGTE TE ZIJN VAN DE NVAO GEDRAGSCODE.

PLAATS: Weerslo DATUM: 23-8-2012

HANDTEKENING:

2

ONAFHANKELIJKHEIDS- EN GEHEIMHOUDINGSVERKLARING
INDIENEN VOORAFGAAND AAN DE OPLEIDINGSBEOORDELING

ONDERGETEKENDE

NAAM: Dink Oosthoek

PRIVÉ ADRES: Nederlaan 5
3085 VT Rotterdam

IS ALS DESKUNDIGE / SECRETARIS GEVRAAGD VOOR HET BEOORDELEN VAN DE OPLEIDING:

Wijbegeerte van een wetenschapsgebied

AANGEVRAAGD DOOR DE INSTELLING:

Rijksuniversiteit Groningen, Universiteit
van Amsterdam, Vrije Universiteit Amsterdam

VERKLAART HIERBIJ GEEN (FAMILIE)RELATIES OF BANDEN MET BOVENGENOEMDE INSTELLING TE ONDERHOUDEN, ALS PRIVÉPERSOON, ONDERZOEKER / DOCENT, BEROEPSBEOEFENAR OF ALS ADVISEUR, DIE EEN VOLSTREKT ONAFHANKELIJKE OORDEELSVORMING OVER DE KWALITEIT VAN DE OPLEIDING TEN POSITIEVE OF TEN NEGATIEVE Zouden KUNNEN BEINVLOEDEN;

1

VERKLAART HIERBIJ ZODANIGE RELATIES OF BANDEN MET DE INSTELLING DE AFGELOPEN VIJF JAAR NIET GEHAD TE HEBBEN;

VERKLAART STRIKTE GEHEIMHOUDING TE BETRACHTEN VAN AL HETGEEN IN VERBAND MET DE BEOORDELING AAN HEM/HAAR BEKEND IS GEWORDEN EN WORDT, VOOR ZOVER DE OPLEIDING, DE INSTELLING OF DE NVAO HIER REDELIJKERWIJS AANSPRAAK OP KUNNEN MAKEN.

VERKLAART HIERBIJ OP DE HOOGTE TE ZIJN VAN DE NVAO GEDRAGSCODE.

PLAATS: Groningen DATUM: 25 september 2012

HANDTEKENING:

2

ONAFHANKELIJKHEIDS- EN GEHEIMHOUDINGSVERKLARING
INDIENEN VOORAFGAAND AAN DE OPLEIDINGSBEOORDELING

ONDERGETEKENDE

NAAM: R. Coster

PRIVÉ ADRES: Hooglandsekerkgracht 35
2312 HS LEIDEN

IS ALS DESKUNDIGE / SECRETARIS GEVRAAGD VOOR HET BEOORDELEN VAN DE OPLEIDING:

Wijbegeerte v.o.a. bepaald wetenschapsgebied

AANGEVRAAGD DOOR DE INSTELLING:

Univ. Groningen

VERKLAART HIERBIJ GEEN (FAMILIE)RELATIES OF BANDEN MET BOVENGENOEMDE INSTELLING TE ONDERHOUDEN, ALS PRIVÉPERSOON, ONDERZOEKER / DOCENT, BEROEPSBEOEFENAR OF ALS ADVISEUR, DIE EEN VOLSTREKT ONAFHANKELIJKE OORDEELSVORMING OVER DE KWALITEIT VAN DE OPLEIDING TEN POSITIEVE OF TEN NEGATIEVE Zouden KUNNEN BEINVLOEDEN;

1

VERKLAART HIERBIJ ZODANIGE RELATIES OF BANDEN MET DE INSTELLING DE AFGELOPEN VIJF JAAR NIET GEHAD TE HEBBEN;

VERKLAART STRIKTE GEHEIMHOUDING TE BETRACHTEN VAN AL HETGEEN IN VERBAND MET DE BEOORDELING AAN HEM/HAAR BEKEND IS GEWORDEN EN WORDT, VOOR ZOVER DE OPLEIDING, DE INSTELLING OF DE NVAO HIER REDELIJKERWIJS AANSPRAAK OP KUNNEN MAKEN.

VERKLAART HIERBIJ OP DE HOOGTE TE ZIJN VAN DE NVAO GEDRAGSCODE.

PLAATS: Groningen DATUM: 24 sept. 2012

HANDTEKENING:

2